

N:o 111.

Af herr **F. W. Thorsson**, om indragning af det utaf
1779 års riksdag såsom hemgift åt dåvarande hertigen
af Södermanland nedsatta kapitalet m. m.

Utöfver hvad första hufvudtitelns slutsumma utvisar, utbetalas bland annat ett belopp af 7,500 kronor årligen till den regerande monarken. Denna utgift grundar sig på ett beslut af 1779 års Riksen Ständer, hvilka med »särskild fägnad förnummit», att Hans Kongl. Höghet Hertig Karl af Södermanland sedan Riksen Ständers sednaste samvaro blifvit förmäld med en allmänt vördad prinsessa, och i anledning däraf beslutat att »såsom hemgift för Hans Kongl. Höghet Hertig Karl, till Kungl. Maj:ts höga disposition nedsätta Etthundra Tusende Riksdaler Specie. Som för framtiden blifver oförryckt, men hvarför den årliga räntan till Hans Kongl. Höghet öfverlämnas».

Då Hans Maj:t Karl XIII aflidit, ingaf riksgäldskollegiet till 1818 års statsutskott en skrifvelse, hvari hemställdes, att efter Hans Maj:t Karl XIII:s död »bemäldde hemgiftskapital jemlikt gällande grundlagar borde hemfalla till Riksgälds-Fonden samt någon ytterligare utbetalning af räntan således ej heller ega rum». Statsutskottet delade ej denna uppfattning, utan beslöt hos Rikets Ständer begära bemyndigande att meddela herrar fullmäktige det svar, »att räntan å ifrågavarande Hemgifts Kapital, nu och hädanefter kommer att utgå från Riksgälds-Kontoret med femtusende (5,000) riksdaler banco årligen, samt, efter rekvisition Kongl. Maj:t i underdånighet tillhandahållas».

1779 års Riksständers af »fägnad och tillfredsställelse» dikterade beslut i anledning af dåvarande Hertig Karls förmälning, har genom 1818 års statsutskotts generösa tolkning af detsamma blifvit en synnerligen dyrbar hemgiftsgåfva, som det Svenska Folket i trogen underdånighet tillhandahållit Kungl. Maj:t. Sammanräknas beloppen, närmar sig summan en million kronor, däri icke inräknade några räntor. Rimligtvis synas skattdragarne nu kunna befrias från sina undersåtliga plikter i anledning af Hans Kungl. Höghet Hertigens af Södermanland på 1700-talet timade förmälning. Denna uppfattning synes ock hafva omfattats af Hans Maj:t Oskar II, som öfverlämnat denna ränteinkomst till direktionen för arméns pensionskassa.

I likhet med 1818 års riksgäldsfullmäktige anser jag, att denna räntebetalning borde upphört, då Hans Maj:t Karl XIII afled. Jag dristar mig därför framföra ärendet till Riksdagens pröfning och tillåter mig på grund af hvad jag ofvan anført, hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att det af 1779 års Riksdag såsom hemgift åt dåvarande Hans Kungl. Höghet Hertigen af Södermanland, nedsatta kapital 150,000 kronor, hvaraf från riksgäldskontoret, efter Hans Maj:t Konungens anvisning, årligen utbetala fem procents ränta med 7,500 kronor, måtte till statsverket indragas, och att ytterligare utbetalning af räntan således ej heller bör äga rum.

Stockholm den 25 januari 1908.

F. W. Thorsson.
